

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VIII. Objectio pro infinitate malitiæ peccati mortalis deducta ex
dignitate personæ offensæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

XI.
Bonitas & malitia
alium non
sumitur ab
objectis
arithmeticis,
sed geomet-
ricis.

finitus; idem ergo dicendum de hoc actu, licet versetur circa Deum, objectum infinitum.

Ratio verò hujus fundatur in principio illo à Theologis omnibus admisso, bonitatem scilicet & malitiam actuum non desumi ab objectis arithmeticis, ita nimirum ut quo gradu objectum est perfectum, in eodem semper cum illo gradu sit actus, & objecto in bonitate aut malitià æqualis, hoc namque est aperte falsum, quantumcunque etenim daremus peccatum mortale esse infinitè malum, non tamen esset tam malum ac Deus est bonus, nullum quippe committitur mortale peccatum, quo non possit aliud committi longè illud in malitià excedens, & de facto absque omni comparatione major est malitia odii Dei, aut blasphemix, quam furti unius aurei, aut alterius similis peccati, ergo nullum est peccatum quod habeat in se tantam malitiam, quanta est bonitas Dei, hæc enim tanta est, ut nulla esse, vel cogitari major possit: & idem dici debet de bonitate actus Charitatis.

XII.
Declaratur
in quo sita
sit proportio
geometrica.

Geometrica ergo tantum proportione actus bonitatem aut malitiam hauriunt ab objectis, ita nimirum, ut quò objectum est perfectius, eò ceteris paribus actus sit perfectior aliis actibus, qui non versantur circa objectum tam perfectum, non tamen ita, ut actus ille tantum superet alios actus, quantum objectum in quod tendit superat alia objecta: qua de re fusè dictum est Tomo præcedente, disputatione decimâ, sectione secundâ. Quare respectu objecti infiniti dari potest actus tum in bonitate, tum malitià finitus. Hæc verò non de objecto intensivè tantum, ut ita dicam, seu entitativè perfectiore intelligenda sunt, sed etiam extensivè, quam ob causam volitio occidendi infinitos homines juxta omnes non habet malitiam infinitam. Neque hoc cuiquam mirum videri debet, objectum scilicet, quod est principium tantum extrinsecum, æqualem sibi bonitatem non refundere in actum, cum hoc videamus interdum in principiis quodammodo intrinsecis contingere, nam ut supra, disput. 38. sectione sextâ, dum de augmento charitatis & gratiæ vidimus, actus intensus ut quatuor in homine habente gratiam non meretur quatuor gradus gratiæ, sed fortasse duos tantum, sicque in his etiam non servatur proportio arithmetica.

Qua hic dicimus, non de intensivè tantum objecti perfectione intelligenda sunt, sed etiam de extensivè.

SECTIO OCTAVA.

Objectio pro infinitate malitiæ peccati mortalis deducta ex dignitate personæ offensæ.

I.
Argumentum calculatorium de dignitate personæ offensæ.

OBJICITUR septimò: Quò major est dignitas personæ offensæ, & vilitas offendentis, eò major est offensæ, ergo si persona, quæ à vili offenditur sit infinitæ dignitatis, offensæ similiter erit infinita, quò enim gradu illius dignitas, eodem hujus gravitas crescit: sic in humanis contingere videmus, longè enim gravior censetur injuria facta Duci vel Comiti, quam plebeio, vel cuicumque inferioris ipsius ordinis, & multo adhuc gravior est injuria facta Regi, quam alteri in quocunque dignitatis gradu infra Regem constituto.

II.
Ex hoc argumento sequitur

Sed contra: Hoc siquidem argumentum eadem formâ probaret actum Charitatis, seu amoris Dei super omnia habere bonitatem infinitam;

sicut enim offensæ ex dignitate personæ offensæ, ita bonitas actus crescit ex bonitate objecti, ergo ubi objectum est infinitum, actus, qui circa illud versatur, ex eo hauriet bonitatem infinitam, quod tamen nullus dicit. Deinde sequeretur peccatum etiam veniale habere malitiam infinitam, cum de illo eadem fieri possit gradatio, ut discurranti patebit.

Hoc itaque argumentum, sicut calculatoria omnia, est molestum, nec nisi difficulter ab eo se quis commodè expediet. Fateor igitur crescere offensam per se loquendo ex dignitate personæ, quæ offenditur, & vilitate offendentis, ut per se videtur manifestum, idemque expressè tradit Aristoteles libro quinto Ethicorum, capite quinto, ut supra vidimus in fine Sectionis quintæ. Hæc verò esto ita se habeant, non tamen eodem modo crescit injuria, ut adæquet personam offensam arithmeticè, seu quòd malitia & gravitas delicti tanta sit, quanta dignitas personæ: quare, ut rectè Suarez hic, disp. 4. sect. 7. §. Atque hæc sententia, plus superat Deus angelum, quam injuria Dei injuriam angeli. Solum ergo probat hæc argumentatio peccatum mortale, utpote offensam Dei, esse in superiore ordine ad offensam ullius creaturæ, præcisè ut offensæ creaturæ est, ob summam Dei à creaturâ distantiam, & ob hanc causam etiam inter creaturas fieri possit compensatio, ut si quis inferioris sortis homo Ducem aut Comitem graviter offenderit, tot ei obsequia offerre queat, præsertim si pro illius vitâ tuendâ vitæ se periculo exponat, ut offensæ remissionem mereatur, pro injuriâ tamen Deo factâ, æqualis nunquam fieri potest compensatio, ut latè ostensum est supra, Sectione quartâ, & quintâ.

Hic itaque reperitur proportio, non arithmetica, sed geometrica, de quâ fusius dictum est Sectione præcedente, numero 11. & 12. quòd nimirum, quemadmodum persona offensæ alias omnes personas in dignitate superat, ita ejus offensæ per se loquendo superat omnes alias offensas; non tamen ita, ut quo gradu persona superat personam, eodem offensæ superet offensam, ut cum Suario diximus numero præcedente de injuriâ factâ Deo & angelo. Videatur sectio secunda Disputationis decimæ Tomi præcedentis, ubi ad similem argumentationem de excessu visionis objecti infiniti respectu visionis objectorum perfectionis tantum finitæ latè respondi. Ratio autem horum omnium est, quia Deus per modum tantum objecti ad hos actus concurrat, objectum autem cum extrinsecè solum concurrat, non communicat actui totam suam perfectionem, nec cum reddit sibi æqualem, sed cum proportione tantum geometricâ, modo jam explicato.

Dicit tamen aliquis, offensæ Dei infinitis gradibus superat offensam angelo vel homini factam, ergo est infinita, quòd enim infinities excedit finitum, est infinitum; sic enim si daretur virga aënea, vel linea, quæ infinities in longitudine excederet lineam unius palmi, esset secundum omnes infinita. Antecedens itaque probatur: Possibiles sunt infinitæ creaturæ rationales homine perfectiores, sicut ergo injuria facta homini habet gravitatem verbi causa ut unum, injuria facta creaturæ homini immediatè perfectiori habebit majorem gravitatem, & sic in infinitum, ergo injuria facta Deo, quæ alias omnes injurias incomparabiliter superat, erit infinita.

actum charitatis habere bonitatem infinitam.

III.
Quamvis ex persona offensæ dignitate & vilitate offendentis augetur malitia peccati, non tamen ita, ut tanta in peccato sit gravitas, quanta dignitas in persona, qua per illud offenditur.

IV.
Sicut persona superat omnes alias personas, ita ejus offensæ superat omnes alias offensas.

Deus per modum tantum objecti, & extrinsecè ad alios concurrat.

V.
Obicitur offensam Dei infinities superare offensam homini alieni, vel angelo factam.

Sed

VI. Sed contra: Ex hoc siquidem argumentandi modo sequitur cedrum, hominem, & aliquem ex supremis Angelis habere perfectionem infinitam, nam inter urticam & cedrum infinitæ plantæ & arbores sese gradatim in perfectione excedentes, inter ranam & hominem infinitæ animalium species, denique inter unum ex infimis & supremis Angelis infiniti Angeli inæqualis perfectionis sunt possibiles, ergo hic Angelus est infinitæ perfectionis, quod tamen apud omnes est evidenter falsum.

VII. Quemadmodum ergo in homine & Angelo dicitur, licet infinitas rerum tum inanimatarum, tum animatarum species superent, non tamen habere perfectionem infinitam, sed illas ideo excedere, non quod earum perfectiones in se formaliter contineant, sed quia prædicatum ali- quod heterogeneum in se continent, per quod nobile prædicatum in altiore ordine constituti, prædicata omnia rerum inferiorum excedunt, quæ etsi extensivè hominem aut Angelum superent, intensivè tamen ab eis superantur. Videatur disputatio illa decima tomii præcedentis, supra numero quarto citata, ubi hæc fusiùs discussa sunt.

VIII. Quod de homine & Angelo dixi respectu specierum sibi inferiorum, idem de offensâ Dei respectu aliarum offensarum, etiam infinitarum dicendum, per prædicatum scilicet altioris ordinis illas omnes superare, earum nihilominus prædicata in se formaliter non continet. Et in hoc maxima est in quantitate molis & virtutis differentia, quæ enim consistunt in quantitate molis, linea scilicet illa, quæ posita est numero quinto, augentur per partes, palmos exempli gratia, quos in se formaliter continent, unde nil mirum si hæc linea sit infinita, cum formaliter constet ex palmis infinitis. At verò homo & Angelus non continent in se formaliter specierum sibi inferiorum perfectiones, sed per prædicatum altioris ordinis eas excedunt: quod etiam, ut diximus, verum est in offensâ Dei respectu aliarum offensarum, quantumvis sint infinita.

SECTIONONA.

Argumentum de merito pœnæ aeternæ non probat peccatum mortale habere malitiam infinitam.

I. **O**BJICITUR octavò: Peccatum mortale meretur pœnam simpliciter infinitam, ergo illius malitia est infinita, consequentia videtur clara, antecedens probatur, meretur enim pœnam aeternam, sicut autem pœna duarum horarum est major quàm unius, trium quàm duarum, & sic deinceps, ita pœna aeternum durans erit infinita, ergo malitia peccati mortalis, quæ hanc pœnam meretur, erit similiter infinita. Sed contra: Hoc enim probaret opera nostra habere bonitatem infinitam; eodem enim planè modo formo argumentum, actus bonus supernaturalis meretur vitam aeternam, seu visionem Dei semper duraturam, sed visio durans per duas horas præstantior est, quàm visio durans per unam tantum, & durans per tres præstantior quàm per duas, ergo visio durans in aeternum est quid infinitum; cum ergo juxta Tridentinum, opus aliquod bonum supernaturale mereatur vitam aeternam, P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

nam, hocque conformius multo sit communi Patrum, & Theologorum loquendi modo, sequeretur opera nostra esse valoris simpliciter infiniti, quod tamen nullus dicit, sed actus nostros bonos aiunt esse meriti tantummodo finiti: sicut ergo ex merito aeterni præmii non arguitur in actu infinita bonitas, ita nec ex merito vel potius demerito pœnæ aeternæ in actu malo arguitur malitia infinita.

Hinc itaque clarè constat, non sequi ex eo, quod peccatum mortale mereatur pœnam aeternam, seu in duratione infinitam, illud habere malitiam infinitam simpliciter, sed secundum quid tantum, seu esse altioris ordinis ad omnes offensas personarum creaturarum, & consequenter per nullam satisfactionem puræ creaturæ quantumcunque sanctæ posse compensari juxta communem Sanctorum Patrum doctrinam, supra Sectione quartâ traditam; quam ob causam loco citato diximus, injuriam in bonis superioris ordinis factam, vitâ scilicet & famâ non posse per bona inferioris ordinis, pecuniâ nimirum & similibus, quantumcunque multiplicentur, compensari, sicuti nec merita, seu bona opera mere naturalia, etiam si velis infinita, æquipollere possunt uni operi meritorio supernaturali, nec præmium supernaturale mereri, propter distantiam scilicet ordinis.

Dices: Peccatum mortale, uti diximus, meretur pœnam in duratione infinitam, ergo & infinitam in intensione, in æstimatione quippe mortali quid gravius est cruciatus illos ac dolores quos damnati patiuntur, in aeternum tolerare, quàm pœnam infinitè intensam per horam, sed hæc est simpliciter infinita, ergo peccatum mortale meretur pœnam simpliciter infinitam, peccatum siquidem est causa, pœna effectus, effectus autem infinitus procedere nequit à causâ finita, ergo peccatum mortale habet in se malitiam infinitam. Sed contra: Hoc namque argumentum eadem ratione probaret actus nostros omnes meritorios habere bonitatem similiter infinitam, sicut enim mortale peccatum pœnam, ita quodvis opus bonum supernaturale hominis in gratiâ existentis meretur præmium, seu gloriam aeternum duraturam, ergo si hoc argumentum quidquam probet, probat etiam eos mereri gloriam infinitè intensam, quemadmodum etenim pœna quoad durationem aeterna, censetur in morali æstimatione major pœnâ infinitè intensâ durante tantum per horam, ita & gloria aeternum duratura major est gloriâ infinitè intensâ, quæ durat tantummodo per horam.

Hinc itaque inferitur argumenti de merito pœnæ infinitè intensæ solutio; certum namque est, actum bonum supernaturalem non mereri gloriam infinitè intensam, Sancti namque in cælo non habent gloriam intensam infinitè, quam tamen haberent, si actus eorum in gratiâ elicit illam hic fuissent promeriti, Deus siquidem non præmiat citra, sed ultra condignum, ergo plus dat, non minus, quàm bona opera postulant; eodem ergo modo peccatum mortale non meretur pœnam infinitè intensam, cum quoad hoc pari passu procedant actus mortaliter mali respectu pœnæ, & actus boni supernaturales meritorii respectu præmii.

Mortale itaque peccatum non meretur pœnam infinitè intensam, meretur tamen pœnam aeternam, quia, ut docet Sanctus Augustinus libro primo de Fide contra Manich. cap. 19. Deus

II. Meritum pœnæ aeternæ non arguit malitiam infinitam simpliciter sed solum secundum quid.

III. Dices: Sequitur peccatum mortale mereri pœnam infinitè intensam.

IV. Si opera nostra merentur gloriam infinitè intensam, Deus de facto illâ daret cum non præmiat citra, sed ultra condignum.

V. Cur peccatum mortale hæc